

CONCEPȚIA PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN CU PRIVIRE LA LOCUL ȘI ROLUL NAȚIUNII ÎN EPOCA CONTEMPORANĂ

de VICTOR OPASCHI

„Trăim o epocă istorică a cărei caracteristică fundamentală o constituie procesul ireversibil de eliberare a tuturor popoarelor de sub dominația străină, lichidarea totală a rușinosului sistem colonial, afirmarea tot mai puternică a voinței națiunilor de a pune capăt oricărei politici imperialiste de dominație, ingerințe și dictat, a oricăror forme de asupraire străină. Întreaga evoluție mondială pune în evidență faptul că astăzi condiția esențială a întăririi păcii și colaborării este respectarea riguroasă a independenței și suveranității fiecărei națiuni, a dreptului fiecărui popor de a trăi liber, de sinestătător, de a se dezvolta corespunzător intereselor și aspirațiilor sale fundamentale, fără nici un amestec din afară“.

NICOLAE CEAUȘESCU

La aniversarea a șase decenii de la formarea Partidului Comunist Român, dezvoltarea istorică, experiența socială nouă a poporului nostru, ca și profundele transformări de pe arena internațională pun în evidență cu și mai multă putere rolul națiunii în zilele noastre de puternică forță motrice a progresului, atât în viața internă a popoarelor, cât și pe planul relațiilor internaționale, relevă originalitatea și bogăția de idei a concepției partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, contribuția sa excepțională la dezvoltarea teoriei despre națiune.

Realitate istorico-socială de o deosebită complexitate, națiunea se află și se va afla încă multă vreme în centrul vieții politice contemporane, constituind subiect de analiză în atenția specialiștilor din cele mai diferite domenii.

Partidul Comunist Român pornește de la concepția revoluționară — materialismul dialectic și istoric — potrivit căruia națiunea s-a constituit ca rezultat al unui proces istoric progresist, într-o epocă de intensă dezvoltare a societății, îndeplinind, la rindul ei, rolul unui puternic factor de progres și civilizație în lume.

Este meritul partidului nostru de a fi abordat de pe poziții principiale această problemă de mare actualitate teoretică și practică, arătând sintetic și clarvăzător drumul parcurs de națiune în diferite perioade de istorie și relevând cu o deosebită putere de prospectare a fenomenelor sociale perspectivele națiunii, rolul deosebit de important, progresist, revoluționar ce-l are de jucat aceasta o perioadă îndelungată în dezvoltarea socială contemporană.

În dialogul ce se desfășoară în prezent în legătură cu națiunea și rolul ei se afirmă puncte de vedere care, în ciuda fenomenelor petrecute pe scara istorico-mondială, ce probează remarcabila forță de afirmare a națiunilor, minimizează sau contestă pur și simplu vitalitatea și viabilitatea națiunii, susțin „pieirea“ sau „perimarea“ ei, incapacitatea de a mai avea un rol de semă în dezvoltarea societății. Asemenea puncte de vedere, încercînd să acrediteze ideea abolirii națiunii, a statului național, a independenței și suveranității naționale, pledînd pentru forme supra-naționale și suprastatale de comunitate, nu sînt pure construcții speculative, străine de interesele regimurilor politice în cadrul cărora își desfășoară activitatea cei ce elaborează și dezvoltă asemenea teorii și de ideologia reacționară; dimpotrivă, ele constituie instrumente menite să promoveze aceste interese și servesc ofensivei ideologice a forțelor reacționare, imperialiste, ce aspiră la dominație și asupraire socială și națională, o încercare de a opri procesele progresiste, revoluționare care se desfășoară pe plan mondial.

Împotriva teoriilor cosmopolite, nihiliste burgheze sau pseudomarxiste despre națiune, mai vechi și mai noi, partidul nostru a demonstrat atît teoretic, cît și

practică, departe de a se diminua, rolul activ al națiunilor, al statelor naționale crește tot mai mult, adevăr atestat de realități și procese majore ale contemporaneității. Primul dintre acestea și cel mai important prin semnificația sa istorică este transformarea în națiuni socialiste a unor popoare constituite ca națiuni moderne în epoca dezvoltării capitalismului, trecerea lor la un nivel superior de dezvoltare, determinat de schimbările structurale generate de revoluția și construcția socialistă.

Experiența edificării noii orânduirii în țările socialiste a demonstrat că socialismul creează cele mai favorabile condiții pentru dezvoltarea tuturor posibilităților, capacităților și forțelor creatoare ale națiunii, care, la rândul ei, transformându-se structural, devine un factor activ în procesul construirii socialismului și comunismului. Societatea socialistă și, apoi, comunistă nu pot fi construite renunțând la cadrul național de organizare a vieții sociale, așa cum națiunea nu poate atinge faze superioare de dezvoltare, de înflorire multilaterală decât numai depășind capitalismul, instaurând noul mod de producție, înfăptuind revoluția și construcția socialistă, într-un cuvânt, realizând pașii hotărâtori în direcția progresului social-istoric.

În ultimele trei decenii — ca rezultat al prăbușirii, sub loviturile mișcărilor de eliberare, a marilor imperii coloniale, proces denumit în mod obișnuit decolonizare politică — s-au format în Asia, Africa și în alte zone ale globului peste 100 de noi state independente, în care trăiesc peste un miliard și jumătate de oameni, țări care joacă astăzi un rol tot mai mare și mai important în viața internațională. În cadrul acestor țări, care și-au cucerit recent independența, popoarele respective, ținute de imperialism departe de curentul principal al istoriei, luptă pentru încheierea lor ca națiuni, pentru apărarea independenței și suveranității naționale, pentru o dezvoltare de sinestătătoare. Lupta de eliberare națională apropie tot mai mult momentul abolirii depline și definitive a tuturor rămășițelor sistemului colonialist, dominația colonială și politica imperialistă în decursul unei îndelungate perioade frînând procesul de formare și afirmare a națiunilor.

Constituirea și afirmarea noilor state suverane, a voinței țărilor în curs de dezvoltare de a promova o politică independentă, de a se dezvolta de sinestătător demonstrează cât se poate de pregnant rolul deosebit de important al națiunii, al statului național în lumea contemporană.

Aprecierea că națiunea reprezintă pentru popoarele care și-au cucerit independența o necesitate istorică, forma de comunitate aptă a favoriza realizarea progresului și dobândirea bunăstării acestor popoare, că ea este în plin proces de constituire și afirmare și că este o cerință vitală a dezvoltării sociale contemporane infirmă teoriile vehiculate de acei teoreticieni care se străduiesc să aprecieze ca „forțat” și „artificial” procesul afirmării noilor națiuni și demonstrează prin puterea faptelor că națiunea se impune ca un factor determinant al progresului economico-social, politic și cultural rapid al popoarelor respective.

Și în țările occidentale dezvoltate, unde națiunea s-a constituit cu secole în urmă și a ajuns la deplina sa maturitate, viitorul națiunilor nu este dispariția treptată pe calea contopirii lor în comunități supranaționale și suprastatale, ci transformarea lor în națiuni socialiste ca urmare a înfăptuirii revoluției, a orânduirii socialiste. Și aceasta, întrucât nici în condițiile capitalismului națiunea nu și-a epuizat menirea, rolul istoric, ea având încă un rol progresist prin forțele sale vitale reprezentative. În cadrul acestor forțe, partidele comuniste și muncitorești, situându-se pe pozițiile apărării națiunii, mobilizează masele de oameni ai muncii, forțele progresiste și iubitoare de pace la lupta pentru apărarea intereselor lor vitale împotriva exploatării capitaliste, împotriva încercărilor de amestec în treburile interne ale altor popoare, de împiedicare a unor forțe politice progresiste să ajungă la conducerea propriei lor națiuni, pentru realizarea idealului socialist. Tocmai de aceea, în viziunea partidului nostru, lupta tuturor acestor factori pentru salvagardarea independenței și suveranității naționale a constituit o parte integrantă a luptei împotriva politicii imperialiste, a dominației și asupririi de clasă, pentru transformarea revoluționară a societății, pentru victoria socialismului în noi țări, pentru instaurarea păcii și securității mondiale.

În concluzie, procesele majore ale contemporaneității atestă că națiunea a constituit și constituie cadrul favorabil al dezvoltării societății în epoca modernă și contemporană.

THE CONCEPTION OF THE ROMANIAN COMMUNIST PARTY REGARDING THE PLACE AND ROLE OF THE NATION IN THE CONTEMPORARY EPOCH

Abstract

Social-historical phenomena extend over periods where they widely focus attention, both on the plane of theory and on that of practical activity. Such a period is also characterized now by the phenomenon of nation.

It is significant that issues relative to the nation have acquired a peculiar topicalness, as international relationships — between states, countries and peoples — increase and widen to an as yet unknown degree. It is precisely in a world where the exchange of material and cultural values is intensified, where interdependences increase, that nation now powerfully asserts itself as a type of human community and that principles resulting from the existence of nation make their way, aiming at a broader recognition within the framework of international relations: independence and sovereignty, equal rights, non-interference with internal affairs, cooperation based on mutual interest and advantage.